

Tionde roten, tomt 10

Kvarteret Klädesmakaren

Tjugonde roten 1637–57v

Elfte roten 1657h–70

Östra Lilla Hamnens östra

sida mellan Spannmåls- och

Kvarnbergsgatorna

(enligt en anteckning skulle Sven Stoor ha köpt gård här 1706 av Anders Larsson Staaf)

Per Torstensson Hwals tomter inköptes efter *Måns Larssons* död av änkan *Anna* och hennes mågar, men det hela gick icke utan friktioner.:

Den 13.10.1699 anhöll *Bryngel Andersson* genom *Blomberg*, att hans vittnen skulle höras. Dessa var soldater av herr Capit. *Sinklairs* Compagnie, som den gången haft vakt vid Lilla Bommen och varit så nära, att de merendels kunnat se och höra, vad som passerat. *Nils Wahl* hade någon stund gått utanför Bryngels hus och spatserat av och an och omsider gått in till och bankat på fönstret och bett att få slippa in. De hörde inte, vad som svarades honom. Men de såg, att han tog i vindjärnet på fönstret och att två rutor sedan var söner, vilket utan tvivel hänt då. Pigan *Maria Nilsdotter* hade kommit gående och blivit varse, att *Nils Wahl* hade gått på Bryggan, och i det att han stigit några steg över Bryggan neder på gatan, hade tre för henne okända karlar kommit efter honom, varav den ene tagit honom i nacken, därpå sade *Nils*, vad har jag gjort, då svarade en av de andra, det skall du väl få försvara, och därmed följde de honom tillbaka förbi bron där bort som *Bryngel* bor, och gick hon därpå sin väg. Pigan *Bengta Nilsdotter* sade, att en liten gosse gått att vakta efter *Wahl*, vart han skulle taga vägen, vilken givit tvenne karlar tecken, att det var densamme. Hon vittnade om att de angripit honom alla tre på en gång. *Bryngel Andersson* klagade den 20.10.1699 över att han hade måst lida molest för den gården han tillhandlat sig; *Per Hwals* arvingar hade tillvitat hårda och obeskedliga ord, som skulle han rivit deras föräldrars egendom till sig med orätt, varöver han dock hade ”Magistratens publique Instrumenter” till vittne, att han lagligen köpt och redligen betalt samma egendom. I synnerhet *Nils Pehrsson Wahl* hade nyligen tillika med sin svärmoder och lilla broder gjort stort buller i hans hus och överfallit hans hustru och svärmoder samt hotat taga livet av honom och sätta Eld på huset, varföre han ock då vart arresterad. *Bryngel* anhöll om näpst över allt detta. *Nils Pehrsson* förklarade, att han på elva års tid icke hade varit hemma utan på främmande orter och vid sin hemkomst blivit berättad, att hans föräldrars hus och egendom hade råkat i främmande händer och som han då hade varit något drucken och beklagligen genom ett hugg, som han fått i huvudet, icke var sina sinnen alldeles mäktig, när han druckit något över sin törst, kan det väl hända, att han i sin iver gjort käranden och hans hus något emot. Därom kunde han icke något veta. Men under sin arrest hade han låtit instruera sig om, huru *Bryngel* med god rätt besatt hans föräldrars hus, och bad om eftergift för vad som passerat. – Det kom till förlikning.

Bryngel Andersson kallas i tomtöreslängden 1696 materialskrivare. Han står i samma längd för 1712, men skattningslängden 1715 låter hans änka besitta tomtmark för 400 d smt (alltså två tomter) och hus för 200. 1717 bodde *Bryngel Anderssons* änka tillsammans med sin piga i den ena

gården och kapten *Brink* och hans hustru *Brita* och pigan *Maria Johansdotter* i den andra. Boupteckning efter Bryngel Andersson ägde inte rum förrän 13.3.1724, då han sades efterlämna två gårdar på Östra Hamngatan (Berg II:1-2, 242 och I:2, 303).

Bryngel Anderssons änka *Brita Carlbom* blev 1724 omgift med bagaråldermannen *Johan Jordan*. Paret undertecknade 30.8.1729 en obligation. Enligt skiftebrev 19.10.1721 häftade *Brita Carlbom* i skuld till sin syster *Catharina Roths* sterbhus. Catarinas senare man sal kapten *Fredrik Olders* arvingar ”strängade” nu *Brita* om betalning av de 360 d smt, som tillkom dem, varför *Brita Carlbom* hade fått låna denna summa av sin systerdotter *Mariana Roths* arv genom handelsmannen *Olof Holmgren*. *Brita Carlbom* hypoticerade nu honom sina båda tomter eller gårdar vid Lilla Bommen mellan kämnären *Assmund Swahns* å ena och *Brittas* k. moder *Anna Kåhög*s å andra sidan. De var tidigare ograverade. Denna skuld var betald 19.5.1735. – 1725 bodde utom *Johan Jordan* en *Frantz de la Brune* i gården.

Johan Jordan var döpt 12.8.1659 och var död 1737. *Brita Carlbom* efterlevde också honom. De hade inga barn tillsammans. *Britas* barn med materialskrivaren *Bryngel Andersson* kallade sig *Bergmander*. Boupteckning efter henne gjordes först 18.1.1755. Hon efterlämnade hus och gård vid Lilla Bommen mellan handlanden *Johan Montans* och karduansmakare *Erik Westerbergs* gårdar, (10.11 resp 10.9). Fastigheten övertogs av dottern *Christina Bergmander* (g m språkmästaren *Spindler*) mot att hon lämnade sin avlidne brors, styrman *Lars* (eller *Lorens*) *Bergmanders* (var död 1746) son *Bryngel Bergmander* 225 d smt. *Lorens Bergmanders* hustru *Maria Norman* var troligen dotter till skeppare *Albert Norman*. Ett ytterligare villkor var att hon betalade boets skulder. Nettobehållningen i boet uppgick till 432 d 18 öre smt. Att märka är att tomtöreslängden 1737–55 nämner gården som *Johan Jordans* resp. språkmästare *Spindlers* änkas *halva* gård.

Språkmästare *Spindlers* änka ägde gården ännu 1780. 1785–87 omtalas hennes arvingar. 1790 betalades tomtöret av ”ostindiska” kaptenen *Johan Spindler*. Denne *Johan Spindler* sökte och erhöll 25.9.1797 som handelsbetjänt inträde i Handelsföreningen. Han hade då i åtta år gjort tjänst på Handels-Societets-ledamoten *Peter Petterssons* handelskontor. Burskap erhöll han 15.12.1797.

År 1800 omtalas tomterna 7–10 som herr *Johan Wedelins* hus. År 1807 tillhörde nummer 9–10 karduansmakare *Petter Renströms* änka.

Senare uppbud av 10.10

10.9–10 handl *J P Krok* 21.2.1814, 684

10.9–10 4/4 kommersråd *Olof*

Agrell 20.1.1823, 546

10.9–10, 4 grosshandl *J A von*

Holten 15.2.1841, 100

10.9–10, 4 handl *Claes Ahlgren* 17.9.1849, 321 # 226

10.9–10, 4 handl *A J Thelning* 11.11.1861, 392 # 148

10.9–10, 4 28.7.1873, 547 # 485

10.9–10, 4 grosshandl *T W*

Tranchell 27.1.18730, 828 # 684

10.10 karduanmakare Peter

Rehnström 22.4.1799, 72

10.10–11 fabrikör *Aron von Reis* 4.8.1823, 600